

4/1958 Sb. n. SNR

Zákon

Slovenskej národnej rady z 29. apríla 1958 o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

Úvodné ustanovenia

§ 1

(1) Ľudová umelecká výroba na Slovensku ako tradičný národný výtvarný prejav je nerozlučnou súčasťou našej socialistickej kultúry. Preto sa náš ľudovodemokratický štát stará o jej zachovanie, povznesenie a rozvoj po stránke umeleckej a odbornej tak, aby sa stala ešte prenikavejším výrazom tvorivého nadania ľudu, zdrojom poučenia i podnetom pre všetky odvetvia výtvarných umení, ako aj pri výrobe úžitkových predmetov. Rovnako dôležitou súčasťou našej socialistickej kultúry a účinným prostriedkom pre zvýšenie hmotnej a kultúrnej úrovne ľudu sú umelecké remeslá. Preto sa vytvárajú predpoklady pre ich zachovanie a rozvoj.

(2) Dosiahnutie tohto cieľa sa upravuje jednotným ideovým vedením v duchu tých socialistických zásad, ktorými je určovaná činnosť v ostatných odvetviach tvorivej práce, najmä výtvarných umení, ďalej výberom pracovníkov, ktorí prejavujú osobitné umelecké vlohy a spôsobilosť pre tieto odvetvia činnosti, ich pracovným a hospodárskym zabezpečením a vybudovaním osobitných odborných organizácií.

DRUHÁ ČASŤ

Ideovoumelecký dozor

§ 2

(1) Ideovoumelecký dozor v odvetví ľudovej umeleckej výroby a umelecko-remeselnej činnosti vykonáva Povereníctvo školstva a kultúry.

(2) Pre riešenie zásadných otázok ideovoumeleckých zriaďuje sa pri Povereníctve školstva a kultúry poradný sbor pre každé odvetvie. Členstvo v poradných sboroch je čestnou funkciou. Organizačné a rokovacie poriadky poradných sborov vydá Povereníctvo školstva a kultúry.

Odborné organizácie

§ 3

(1) Ako odborná organizácia ľudovej umeleckej výroby zriaďuje sa Ústredie ľudovej umeleckej výroby so sídlom v Bratislave, ako odborná organizácia umelecko-remeselnej činnosti zriaďuje sa Ústredie umeleckých remesiel so sídlom v Bratislave.

(2) Ústredie ľudovej umeleckej výroby je organizácia Povereníctva školstva a kultúry; Ústredie umeleckých remesiel je právnická osoba priamo podriadená Povereníctvu školstva a kultúry; zapisuje sa do podnikového registra.

§ 4

(1) Ústredie ľudovej umeleckej výroby a Ústredie umeleckých remesiel používajú odborne spôsobilých pracovníkov ľudovej umeleckej výroby a odborne spôsobilých pracovníkov umelecko-remeselnej činnosti.

(2) Povereníctvo školstva a kultúry určí po dohode so slovenským výborom odborového zväzu podmienky odbornej spôsobilosti pracovníkov ľudovej umeleckej výroby a umelecko-remeselnej činnosti, ako aj spôsob ich osvedčenia.

TRETIA ČAS

Ľudová umelecká výroba

§ 5

Ľudová umelecká výroba je zhotovovanie úžitkových umeleckých predmetov, prevažne z prírodného materiálu, pracovníkmi, ktorí pri svojej tvorivej práci pokračujú v ľudovej umeleckej tradícii a uplatňujú pri nej skúsenosti rukodielnej výroby minulosti.

§ 6

Ústredie ľudovej umeleckej výroby sa stará o ľudovú umeleckú výrobu tak, aby toto odvetvie plnilo svoju kultúrnu a spoločenskú funkciu, a to najmä tým, že:

- a) sa stará o správne ideové zameranie, rozvoj a vysokú úroveň ľudovej umeleckej výroby vo všetkých oblastiach jej výskytu, tvorby a uplatňovania,
- b) vykonáva výskum a dokumentáciu v odvetví ľudovej umeleckej výroby a výsledky tejto činnosti odborne spracúva,
- c) vyhľadáva ľudových umeleckých pracovníkov, pomáha im pri zvyšovaní a rozvíjaní ich výtvarných schopností a technickej zručnosti, sústavne sleduje úroveň ich práce a stará sa o výchovu dorastu,
- d) hmotne zabezpečuje ľudových umeleckých pracovníkov, a to predovšetkým výkupom ich výrobkov, prípadne zamestnávaním vo vlastných dielňach alebo ako domáckych robotníkov,
- e) zabezpečuje odbyt ľudových umeleckých výrobkov a
- f) propaguje ľudovú umeleckú výrobu, najmä usporadúvaním výstav a publikačnou činnosťou.

Umelecko-remeselná činnosť

§ 7

Umelecko-remeselná činnosť je rukodielne zhotovovanie umeleckých diel výtvarného, dekoratívneho a stavebného umenia pracovníkmi, ktorí túto činnosť robia ako svoje povolanie na základe klasických metód majstrovskými technikami bezprostredne alebo podľa návrhov.

§ 8

Ústredie umeleckých remesiel vytvára podmienky pre zachovanie a ďalší rozvoj umelecko-remeselnej činnosti, a to najmä tým, že

- a) sa stará o správne ideové zameranie a vysokú úroveň umelecko-remeselnej činnosti,
- b) vykonáva výskum a dokumentáciu v odvetví umelecko-remeselnej činnosti, jej výsledky odborne spracúva a skúma nové metódy pre ďalší rozvoj umeleckých remesiel,
- c) získava umeleckých remeselníkov, vyhľadáva dorast a stará sa o jeho výchovu,
- d) zhotovuje diela a vykonáva práce z odvetvia umeleckých remesiel a zabezpečuje ich odbyt a
- e) propaguje umelecko-remeselnú činnosť výstavami, zriaďovaním propagačných, výstavných a zákazkových stredísk, publikačnou a inou činnosťou.

ŠTVRTÁ ČASŤ

Spoločné ustanovenia

§ 9

(1) Na čele Ústredia ľudovej umeleckej výroby a na čele Ústredia umeleckých remesiel je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva povereník školstva a kultúry. Riaditeľ zodpovedá za činnosť organizácie po stránke umeleckej i hospodárskej.

(2) Pre otázky odborné a umelecké zriaďuje sa pri Ústredí ľudovej umeleckej výroby a pri Ústredí umeleckých remesiel pre každé z týchto odvetví poradný zbor. Členstvo v poradnom zbore je čestnou funkciou. Podrobnosti určia organizačné a rokovacie poriadky, ktoré vydajú tieto organizácie so súhlasom Povereníctva školstva a kultúry.

§ 10

(1) Organizáciu, prevádzku a zásady hospodárenia Ústredia ľudovej umeleckej výroby a Ústredia umeleckých remesiel upravia štatúty, ktoré vydá Povereníctvo školstva a kultúry po dohode so Slovenským plánovacím úradom, Povereníctvom financií a slovenským výborom odborového zväzu.

(2) Pokiaľ tento zákon alebo štatút neurčí inak, pre Ústredie umeleckých remesiel platia primerane predpisy o národných podnikoch.

§ 11

(1) Ústredie ľudovej umeleckej výroby a Ústredie umeleckých remesiel spolupracujú s organizáciami výtvarných umelcov, s inými kultúrnymi organizáciami, s ľudovými družstvami a inými výrobnými organizáciami činnými v odvetví ľudovej umeleckej výroby a v odvetví umelecko-remeselnej činnosti a s vynikajúcimi odborníkmi.

(2) Vzájomné vzťahy Ústredia ľudovej umeleckej výroby a Ústredia umeleckých remesiel k podnikom štátneho socialistického sektora, ktoré sa zaoberajú s výrobou majúcou charakter

ľudovej umeleckej výroby a umelecko-remeselnej činnosti, upraví povereník školstva a kultúry po dohode s povereníkmi kompetentnými pre tieto podniky.

§ 12

Zabezpečovanie odbytu výrobkov ľudovej umeleckej výroby a diel umelecko-remeselnej činnosti upraví Povereníctvo školstva a kultúry po dohode s Povereníctvom obchodu.

PIATA ČASŤ

Záverečné ustanovenia

§ 13

Opatrenia urobené v zhode s týmto zákonom pred začiatkom jeho účinnosti považujú sa za vykonané podľa neho.

§ 14

Predpisy tohto zákona - s výnimkou ustanovení o ideovomeleckom dozore - sa nevzťahujú na ľudové družstvá v odvetví ľudovej umeleckej výroby a v odvetví umelecko-remeselnej činnosti.

§ 15

(1) Zrušujú sa všetky predpisy o veciach upravených týmto zákonom, najmä dekrét č. 110/1945 Zb. o organizácii ľudovej a umeleckej výroby.

(2) Nedotknuté zostávajú predpisy zákona č. 53/1954 Zb. o ľudových družstvách a družstevných organizáciách.

§ 16

Majetok bývalého Ústredia ľudovej a umeleckej výroby - pobočky v Bratislave, zrušeného zákonom č. 56/1957 Zb., prechádza na štát. Záväzky zrušenej pobočky budú urovnané do výšky hodnoty prevzatých aktív podľa smerníc, ktoré vydá Povereníctvo školstva a kultúry po dohode s Povereníctvom financií.

§ 17

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho povereník školstva a kultúry po dohode so zúčastnenými členmi Zboru povereníkov.

Ďurišová v.r.

Strechaj v.r.

Sýkora v.r.